

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-35, факс: (044) 255-41-70

44-34/13-126296

22 05 2015 р.

Голові Спільного представницького органу
репрезентативних всеукраїнських об'єднань
профспілок на національному рівні

ОСОВОМУ Г.В.

Шановний Григорію Васильовичу!

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення на своєму засіданні 13 травня 2015 року схвалив Рекомендації учасників «круглого столу» на тему: «Шляхи розв'язання проблем щодо погашення заборгованості з виплати заробітної плати», який відбувся 22 квітня 2015 року.

Надсилаємо зазначені рекомендації для врахування в роботі та вжиття заходів відповідного реагування.

Додаток: на 11 арк. в 1 прим.

З повагою

Голова Комітету

Л.Л.Денісова

Схвалено рішенням Комітету
Верховної Ради України
з питань соціальної політики,
зайнятості та пенсійного забезпечення
від 13 травня 2015 року
протокол № 17

РЕКОМЕНДАЦІЇ
учасників «круглого столу» на тему:
«Шляхи розв'язання проблем щодо погашення заборгованості
з виплати заробітної плати»

Учасники «круглого столу» – народні депутати України, представники Адміністрації Президента України, Кабінету Міністрів України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Рахункової палати України, міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, всеукраїнських об'єднань профспілок та організацій роботодавців, наукових установ, засобів масової інформації зазначають наступне.

Порушення гарантованого Конституцією України (ст. 43) права працівників на своєчасне одержання винагороди за працю, наслідком чого є заборгованість із заробітної плати, залишається однією з найгостріших соціальних проблем України протягом усього новітнього періоду її незалежності. При цьому умови для її ліквідації дотепер не були спроможні забезпечити ні традиційні засоби адміністративного впливу на роботодавців-боржників, ні періоди економічного зростання.

Світова фінансово-економічна криза 2008-2009 років, за якої країна зазнала чи не найбільшого падіння виробництва на пострадянському та європейському просторі, призвела до серйозного загострення ситуації щодо заборгованості з оплати праці, а соціально-політичні події 2013-2014 років в Україні викликали значне погіршення економічної динаміки та стрімке зростання цих боргів, які на кінець 2014 року сягнули позначки **2436,8 млн. гривень**, що у 3,2 рази перевищує цей показник на початку 2014 року (753 млн. грн.).

При цьому слід зауважити, що з 17 березня 2014 року АР Крим та м. Севастополь стали окупованою територією України, і остання дата, на яку зафіксовано Державною службою статистики України заборгованість із виплати заробітної плати працівникам підприємств, установ, організацій, розташованих на цій території, це 1 травня 2014 року і її обсяг становить **87,772 млн. гривень**.

Разом з тим, внаслідок триваючого вже більше року військового конфлікту на Сході України, остання інформація щодо стану заборгованості з виплати заробітної плати на території, яка на сьогодні не підконтрольна українській владі, зафіксована на 1 січня 2015 року в сумі **1116,7 млн. гривень**.

Таким чином, враховуючи офіційні дані Держстату, заборгованість з виплати заробітної плати на початок 2015 року становить **1320,1 млн. гривень**. В зазначеній сумі частка боргу на підприємствах території Донецької та Луганської областей, підконтрольній українській владі, складає 426,4 млн. грн. або 32%.

Особливо швидкими темпами зростання зарплатних боргів відбувалося з липня-серпня 2014 року, коли керівники і власники підприємств стали недобросовісно виконувати свої зобов'язання щодо своєчасного розрахунку з працівниками. Слід відмітити, що держава пішла на зустріч роботодавцям та бізнесу і з метою обмеження втручання у діяльність суб'єктів господарювання та зменшення адміністративного тиску призупинила перевірку підприємств, зокрема, обмежила права контролюючих органів на здійснення нагляду і контролю за дотриманням законодавства про працю та охорону праці.

За даними Державної служби статистики України, загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати в Україні станом на **1 березня 2015 року зросла на 7,5%** порівняно із заборгованістю на 1 лютого (на 19,3% з початку року) і становить **1574,8 млн. грн¹**. З них на економічно активних підприємствах (установах і організаціях) заборгованість складає 1102,2 млн. грн. (або 70% від загальної суми), економічно неактивних – 154,0 млн. грн. (або 9,8%), підприємствах, щодо яких здійснюється процедура відновлення платоспроможності боржника або визнання банкрутом – 318,6 млн. грн. (або 20,2%).

Співвідношення суми несплаченої заробітної плати становить 5,2% фонду оплати праці за лютий 2015 року.

Найвищі темпи зростання заборгованості за січень-лютий 2015 року зафіксовані у Волинській (на 134,3%), Луганській (на 110,1%), Чернівецькій (на 53,3%), Львівській (на 37,4%) та Дніпропетровській (на 26,8%) областях. За інформацією Луганської облдержадміністрації, це пов'язано з перереєстрацією на підконтрольну територію підприємств; зниженням економічної активності або повною зупинкою виробництва; відсутністю бюджетного фінансування державної підтримки вугільної промисловості. В той же час, за даними Чернівецької та Львівської облдержадміністрацій – втратою налагоджених шляхів реалізації продукції; відсутність дієвого державного нагляду та контролю в сфері оплати праці, значною дебіторською заборгованістю підприємств та іншим. Про причини швидкого зростання заборгованості по Волинській та Дніпропетровській областях інформації не надано.

Разом з тим, в ряді регіонів, зокрема, в Закарпатській області та місті Києві, завдяки продуктивній співпраці органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування в напрямі забезпечення своєчасної виплати працівникам заробітної плати у січні-лютому 2015 року не допущено

¹ Тут і далі інформація без урахування тимчасово окупованої території АР Крим, м. Севастополь та частини зони проведення антитерористичної операції

зростання заборгованості з оплати праці. В Івано-Франківській області рівень зарплатних боргів за цей період залишився практично незмінний.

Найбільша заборгованість з виплати заробітної плати за видами економічної діяльності спостерігається у промисловості – 1051,4 млн. грн., на підприємствах транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – 224 млн. грн., у професійній, науковій та технічній діяльності – 114,7 млн. грн. (з неї наукові дослідження та розробки – 58,9 млн. грн.), будівництві – 71,9 млн. грн., у сфері державного управління, оборони, обов'язкового соціального страхування – 17,7 млн. гривень.

У регіональному розрізі станом на **1 березня 2015 року** найвищий рівень заборгованості зафіксовано у Донецькій області – 396,1 млн. грн., у Харківській – 142,5 млн. грн., Київській – 136,9 млн. грн., Дніпропетровській – 132 млн. грн. і Луганській областях – 131,7 млн. грн. При цьому, найбільші суми боргу в середньому на одного працівника економічно активних підприємств зафіксовано в Одеській (11522 грн.), Дніпропетровській (8638 грн.), Тернопільській (7897 грн.), Миколаївській (6764 грн.) областях та місті Києві (8306 грн.).

За інформацією щотижневого моніторингу Міністерства соціальної політики України, загальна сума заборгованості з оплати праці станом на 14 квітня 2015 року становила 1495,8 млн. грн., з яких працівникам позабюджетної сфери – 1433,1 млн. гривень.

У структурі загальної суми позабюджетної заборгованості найбільша частка припадає на борги працівникам економічно активних підприємств, які склали 961,3 млн. грн. або 67,1%. З них:

- на підприємствах державної форми власності - 531,2 млн.грн. або 55,2%;
- на підприємствах комунальної форми власності - 54,8 млн.грн. або 5,7%;
- на підприємствах інших форм власності – 375,3 млн.грн. або 39,1%.

Заборгованість на підприємствах, що знаходяться у стадії банкрутства, становила 319,0 млн. грн. або 22,2%, на економічно неактивних підприємствах, що призупинили свою виробничо-господарську діяльність у 2014 та попередніх роках – 152,8 млн. грн. або 10,7% від загального боргу.

За даними центральних органів виконавчої влади станом на 14 квітня поточного року заборгованість з оплати праці на підприємствах, що знаходяться у сфері їх управління, складала 705,7 млн. гривень.

Загальна сума невикраченої заробітної плати працівникам бюджетних установ і організацій станом на **1 квітня 2015 року становила 62,7 млн. гривень.** З них заборгованість по установах, які фінансуються з державного бюджету, мала місце працівникам Міністерства охорони здоров'я у сумі 0,6 млн. грн., Державної судової адміністрації – 0,9 млн. грн., Мінагрополітики – 0,4 млн. гривень.

Інформація профспілкових організацій засвідчує, що проблематична ситуація з виплатою заробітної плати (за винятком тимчасово окупованої території) спостерігається на підприємствах автошляхової сфери, вугільної,

оборонної та металургійної галузей, і систематично не вирішується питання заборгованості на підприємствах електротранспорту.

Отже, на сьогоднішній день результати аналізу стану дотримання законодавства про оплату праці, державні статистичні дані та спостереження профспілкових організацій свідчать, що переважна частина загальної заборгованості з виплат заробітної плати сконцентрована в промисловому секторі декількох регіонів країни. У цілому ж тенденції заборгованості з виплат заробітної плати демонструють зростання та регіональне підґрунтя зарплатних боргів. І хоча значна частина цих боргів утворилася через надзвичайну ситуацію, у більшості регіонів сума заборгованості передусім залежить від промислової структури регіону, успішності проведених у ньому реформ, а також рівня належної уваги керівників облдержадміністрацій до проблеми виникнення та зростання заборгованості на підприємствах, розташованих на їх території.

Причинами виникнення і накопичення заборгованості з оплати праці, за інформацією Львівської, Херсонської, Чернігівської, Івано-Франківської, Запорізької та інших областей, залишаються низька рентабельність багатьох підприємств, відсутність обігових коштів через наявність дебіторської заборгованості, невиконання контрагентами договірних зобов'язань, в тому числі нездійснення державою розрахунків за виконані роботи та надані послуги, несвоєчасне відшкодування податку на додану вартість, недостатність державних замовлень.

Також причинами є низький рівень претензійно-позовної роботи зі стягнення дебіторської заборгованості, неефективне застосування процедур відновлення платоспроможності боржника, недостатність заходів, що вживаються арбітражними керуючими, та безпідставне затягування ними ліквідації підприємств-банкрутів.

Разом з тим, законодавством передбачено захист прав працівників підприємств-банкрутів. Ратифікувавши у 2006 році Конвенцію № 173 про захист вимог працівників у випадку неплатоспроможності роботодавця, працівникам гарантовано захист за допомогою привілею. Проте, практичний досвід використання цього інструменту в Україні засвідчив його недосконалість, у зв'язку з чим виникає необхідність запровадження більш надійного захисту вимог працівників у випадку неплатоспроможності роботодавця шляхом створення Гарантійної установи.

Поширеними є факти свідомого ігнорування вимог законодавства з праці власниками й керівниками суб'єктів господарювання приватної форми власності та умисне доведення підприємств до банкрутства. Саме такі причини призвели до тривалого непогашення боргів з виплати заробітної плати на деяких підприємствах Житомирської області, а саме в АТЗТ «Коростенський фарфор» (з 2006 року) та ВАТ «Льонотекс» (з 2000 року), сума заборгованості на яких становить близько 1 млн. грн. на кожному. Прикладом штучного утворення зарплатних боргів є ситуація, що склалася у ПАТ «Овруцький гірничо-збагачувальний комбінат «Кварцит»,

виробнича діяльність якого припинена у 2013 році внаслідок утворення значної суми кредиторської заборгованості через перерозподіл власності. На виконання судових рішень щодо повернення заборгованої заробітної плати на загальну суму 3,7 млн. грн. очікують 350 колишніх працівників цього підприємства.

Переважає більшість обласних державних адміністрацій (Одеська, Чернігівська, Закарпатська, Харківська, Івано-Франківська, Хмельницька, Запорізька області, м. Київ та ін.) також вказують на відсутність ефективного управління та незадовільну кадрову політику на підприємствах державної форми власності, які знаходяться у сфері впливу центральних органів виконавчої влади. Як свідчить інформація тимчасових комісій з питань погашення заборгованості з заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат, ними вже з початку 2015 року проведено 1099 засідань, на яких попереджено про дисциплінарну відповідальність 1963 керівника підприємств та вжито 672 інших заходів впливу. Однак, розірвано контракти лише з 4 керівниками підприємств-боржників.

Погіршують загальну картину з дотримання строків виплати заробітної плати й численні останнім часом випадки затримки комерційними банківськими установами перерахування в рамках зарплатних проектів на платіжні картки належної працівникам заробітної плати.

Як зазначає Національна служба посередництва і примирення (далі – НСПП), порушення строків виплати заробітної плати та накопичення заборгованості з неї залишаються найбільш поширеними причинами виникнення колективних трудових спорів (конфліктів) і застосування працівниками страйків та акцій соціального протесту. Порівняно з відповідним періодом 2013 року, кількість випадків дестабілізації стану соціально-трудових відносин, що перебували на обліку НСПП, збільшилась у 2014 році на 1,8%. Найбільші прояви протестної активності мали місце в Дніпропетровській, Львівській, Волинській, Полтавській, Рівненській, Харківській, Чернівецькій областях та м. Києві.

Упродовж минулого року НСПП було зареєстровано 83 спори (1 спір на національному, 2 – на територіальному, 80 – на виробничому рівнях), з яких 64 спори, або 77,1%, саме з причин наявності заборгованості з оплати праці та порушення термінів виплати поточної заробітної плати. Внаслідок здійснених заходів у ході сприяння вирішенню колективних трудових спорів (конфліктів) та запобігання їх виникненню, погашено заборгованість із виплати заробітної плати в сумі 448 млн. 713,0 тис. грн. або 52,0% від загальної суми боргу (864 млн. 466,0 тис. грн.).

Слід зазначити, що проблема існування заборгованості з виплати заробітної плати неодноразово була предметом розгляду в Комітеті Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення. Зокрема, 11 лютого 2015 року було заслухано інформацію Рахункової палати України щодо аналізу стану заборгованості з

виплати заробітної плати та надано ряд рекомендацій центральним і місцевим органам виконавчої влади вжити заходи з погашення зарплатних боргів.

На даний час деякі з цих рекомендацій перебувають в стадії виконання, а по деяким – робота не проводилась. Так, Кабінетом Міністрів України не виконано зобов'язання щодо повернення заборгованості за попередні роки з підприємствами, що виконали дорожні роботи, своєчасного повернення підприємствами сум ПДВ. Міністерством соціальної політики України, в тому числі за дорученням Комісії з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат, не створено Реєстр підприємств, установ, організацій усіх форм власності та фізичних осіб – підприємців, які використовують найману працю, що мають заборгованість із заробітної плати, а також не підготовлено та не подано до Верховної Ради України законодавчі пропозиції щодо створення Гарантійної установи для задоволення грошових вимог працівників у разі неплатоспроможності роботодавця.

Разом з тим, слід відмітити ряд заходів, спрямованих на забезпечення своєчасності виплати заробітної плати та погашення вже існуючих зарплатних боргів.

16 квітня поточного року набрав чинності прийнятий 7 квітня 2015 року Закон України «Про внесення змін до додатка № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» щодо державної підтримки вугільної галузі» № 278-VIII. Цим Законом поновлено видатки Міненерговугілля за бюджетною програмою «Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції» у сумі 400 млн. гривень, що забезпечить своєчасну та повну виплату заробітної плати працівникам державних вугледобувних підприємств і створення безпечних умов праці.

Задля врегулювання питання діяльності бюджетних установ, деяких підприємств і організацій Донецької та Луганської областей, зокрема створення можливості виплати заробітної плати їх працівникам, Уряд затвердив Тимчасовий порядок фінансування бюджетних установ, здійснення соціальних виплат населенню та надання фінансової підтримки окремим підприємствам і організаціям Донецької та Луганської областей (постанова КМУ від 7 листопада 2014 року № 595).

Цим порядком встановлено, що виплата заробітної плати та виплати за час щорічної відпустки працівникам установи, яка переміщена на контрольовану українською владою територію, здійснюються, якщо установа продовжує функціонувати і працівники виконують свої обов'язки. За інформацією Міністерства фінансів України, станом на 25.02.2015 року перемістилися на підконтрольну українській владі територію 410 установ. Проте, до цього часу Міністерством соціальної політики України не ведеться облік даних щодо заборгованість з оплати праці в цих установах.

У той же час, дотепер ряд підприємств так і залишаються на тимчасово неконтрольованій території, а отже і проблема зарплатних боргів на цих підприємствах не вирішується.

Слід відмітити, що з метою погашення заборгованості з заробітної плати внутрішньо переміщеним особам зі Сходу України Верховною Радою України в Законі України «Про встановлення додаткових гарантій щодо захисту прав громадян, які проживають на територіях проведення антитерористичної операції, та обмеження відповідальності підприємств - виконавців/виробників житлово-комунальних послуг у разі несвочасного здійснення платежів за спожиті енергетичні ресурси» № 85-VIII від 13 січня 2015 року дано доручення Кабінету Міністрів України розробити відповідний порядок погашення заборгованості цим громадянам. Міністерством соціальної політики розроблено проект постанови «Про Порядок погашення заборгованості з виплати заробітної плати, що утворилася внаслідок проведення антитерористичної операції, а також виплати пенсії громадянам, які тимчасово переселені в інші населені пункти України з територій, на яких проводиться антитерористична операція». Проте, в місячний термін з дня опублікування даний порядок так і не був затверджений Кабінетом Міністрів України.

Прийнятим 28 грудня 2014 року Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» № 77-VIII суттєво посилено відповідальність роботодавців за порушення трудового законодавства, зокрема, за несвочасну виплату заробітної плати. Проте, його позитивний вплив на стан погашення заборгованості з оплати праці значно нівелює продовжений до липня 2015 року мораторій на проведення перевірок суб'єктів господарювання контролюючими і наглядовими органами.

Запроваджений з липня 2014 року порядок проведення перевірок виключно з дозволу Кабінету Міністрів України або за заявкою суб'єкта господарювання щодо його перевірки унеможлиблює оперативне застосування передбачених законодавством важелів впливу на роботодавців – порушників законодавства про працю, та позбавляє державних інспекторів з питань праці територіальних органів Державної служби України з питань праці можливості своєчасно реагувати на факти виникнення заборгованості та вживати заходи щодо її погашення і притягнення винних посадових осіб до відповідальності. Більше того, через неотримання таких дозволів значна кількість звернень працівників, права яких були порушені, так і залишалася без розгляду та відповідного реагування. Так, за інформацією Запорізької облдержадміністрації, за період з серпня 2014 року по березень 2015 року Територіальною державною інспекцією праці не отримано жодного дозволу Кабінету Міністрів України на проведення перевірок за фактами отриманих 480 звернень громадян про порушення їх трудових прав, з яких 250 – щодо несвочасної виплати заробітної плати.

Разом з тим, за повідомленням Державної служби України з питань праці, упродовж 2014 року державними інспекторами з питань праці проведено 2,6 тис. перевірок на 2,1 тис. підприємствах – боржниках із виплати заробітної плати, за результатами яких повністю чи частково погашено заборгованість з оплати праці 210,9 тис. працівникам на загальну суму 596,1 млн. гривень. Впродовж січня-лютого 2015 року державними інспекторами Державної служби України з питань праці взято участь у 117 перевірок на 114 суб'єктах господарювання, з яких 19 мали заборгованість з виплати заробітної плати у сумі 13714,4 тис. гривень.

У той же час, це незначна кількість випадків позитивного вирішення питань повернення заборгованої заробітної плати у порівнянні із загальною кількістю фактів невиконання зарплати. Зокрема, протягом 2014 року кількість працівників лише економічно активних підприємств, яким не виплачено заробітну плату, зростає в 7 разів – з 57,1 тис. до 382,1 тис. осіб, а відтак порушене право цих громадян на отримання винагороди за працю, гарантоване статтею 43 Конституції України, так і залишилося не відновленим. З огляду на зазначене, є доцільним надати Державній службі України з питань праці дозвіл на проведення перевірок підприємств, на яких мала місце заборгованість з виплати заробітної плати на 1 січня 2014 року та збереглася і навіть допущено її зростання на 1 січня 2015 року.

Як позитив слід відмітити, що за рахунок проведення спільних дій територіальних органів Державної фіскальної служби України та місцевих органів влади, індивідуальної роз'яснювальної роботи з керівниками підприємств-боржників та вжитих заходів з контролю у січні-лютому 2015 року погашено заборгованості з заробітної плати у сумі близько 134 млн.грн., забезпечено надходження до бюджетів 28 млн. грн. податку на доходи фізичних осіб та 72 млн. грн. єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Разом з тим варто звернути увагу, що невиконання заробітної плати має більш широкі та пролонговані у часі негативні наслідки як для працівників, так і держави. Зокрема, несплата прибуткового податку та єдиного соціального внеску призводить до відсутності прогнозованого наповнення державного і місцевих бюджетів, а значить можливого недофінансування певних видатків соціального характеру, а також сприяє виникненню дефіциту бюджетів Пенсійного та інших фондів державного соціального страхування, що негативно впливає на строки виплати пенсій та відповідних соціальних виплат. Крім того, перед працівником постає загроза втрати страхового стажу, необхідного для забезпечення належного рівня соціального захисту людини.

Враховуючи вищевикладене та усвідомлюючи, що в умовах масштабної економічної кризи і зовнішньої агресії наявність зарплатних боргів в Україні набуває особливої гостроти, оскільки призводить до зниження рівня життя, поширення бідності серед працюючого населення та зростання соціальної напруги в трудових колективах і цілих регіонах,

учасники «круглого столу» **рекомендують:**

I. Верховній Раді України прискорити розгляд законопроектів:

- про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, та деякі питання діяльності об'єктів, що виключаються з такого переліку (реєстр. № 1567 доопрацьований);

- про внесення змін до Закону України «Про приватизацію державного майна» щодо механізму приватизації (реєстр. № 2464).

II. Кабінету Міністрів України:

1. Забезпечити виконання рішення Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення від 11 лютого 2015 року «Про інформацію Рахункової палати України щодо аналізу стану заборгованості з виплати заробітної плати».

2. Прискорити затвердження Порядку погашення заборгованості з виплати заробітної плати, що утворилася внаслідок проведення антитерористичної операції, а також виплати пенсії громадянам, які тимчасово переселені в інші населені пункти України з територій, на яких проводиться антитерористична операція, проект якого розроблено Міністерством соціальної політики.

3. Надати посадовим особам органів Державної служби України з питань праці дозвіл на проведення перевірок підприємств, на яких мала місце заборгованість з виплати заробітної плати на 1 січня 2014 року та збереглася і навіть допущено її зростання на 1 січня 2015 року.

4. Забезпечити виконання своїх зобов'язань щодо:

- фінансування видатків на оплату праці працівників галузей бюджетної сфери в повному обсязі згідно вимог законодавства;

- повернення заборгованості за попередні роки та своєчасної сплати підприємствам за роботи, виконані на замовлення держави;

- рівномірного перерахування протягом року та повернення заборгованих за попередні роки відшкодувань підприємствам, що надають послуги пільговим категоріям населення;

- автоматизованого порядку повернення підприємствам сум ПДВ та переплат податку на прибуток;

- погашення заборгованості з заробітної плати працівникам вугільної галузі.

5. Підготувати та подати до Верховної Ради України законопроект про внесення змін до деяких актів законодавства щодо скасування сплати виконавчого збору для підприємств державної форми власності у випадку виконавчого провадження за справами з повернення зарплатних боргів.

III. Міністерству соціальної політики України:

1. Створити Реєстр підприємств, установ, організацій усіх форм власності та фізичних осіб – підприємців, які використовують найману працю, що мають заборгованість із заробітної плати. Забезпечити систематичне оновлення Реєстру, публічний доступ до нього на сайтах

центральної влади та використання даних Реєстру відповідними державними органами, уповноваженими здійснювати нагляд і контроль за дотримання законодавства про працю.

2. До кінця 2015 року підготувати законодавчі пропозиції щодо забезпечення задоволення грошових вимог найманих працівників у разі неплатоспроможності роботодавця шляхом створення Гарантійної установи та ратифікації ст.25 Європейської соціальної хартії (переглянутої) і розділу III Конвенції МОП № 173 про захист вимог працівників у випадку неплатоспроможності роботодавця.

IV. Міністерствам, центральним та місцевим органами виконавчої влади:

1. Забезпечити державний нагляд і контроль за додержанням роботодавцями законодавства про працю.

2. Щомісячно проводити засідання тимчасових комісій з питань погашення заборгованості з заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат з метою підвищення ефективності їх роботи, посилити відповідальність за невиконання рішень цих комісій.

3. Забезпечити проведення аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств, на яких заборгованість з виплати заробітної плати набула постійного характеру, та вжити заходів щодо підвищення ефективності їх діяльності і погашення заборгованості з оплати праці або розглянути питання про їх ліквідацію/приватизацію з напрацюванням механізму виплати працівникам боргів із заробітної плати.

4. Розглянути питання щодо кадрових змін керівного складу працівників державних підприємств – боржників із заробітної плати та притягнення до відповідальності посадових осіб цих підприємств за невиконання зобов'язань із забезпечення своєчасної виплати зарплати. Особливу увагу приділити щодо підприємств, на яких мала місце заборгованість з виплати заробітної плати станом на 1 січня 2014 року та збереглася і навіть допущено її зростання на 1 січня 2015 року.

5. Забезпечити оперативне подання інформації для оновлення бази даних Реєстру підприємств, установ, організацій усіх форм власності та фізичних осіб – підприємців, які використовують найману працю, що мають заборгованість із заробітної плати.

V. Міністерству юстиції України провести аналіз роботи та вжити заходів до арбітражних керуючих, які протягом своєї діяльності допустили зростання заборгованості з виплати заробітної плати, а також стосовно тих, які допускають порушення строків проведення процедури відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом. Сприяти своєчасному виявленню фактів умисного доведення суб'єктів господарювання до банкрутства.

VI. Національному банку України забезпечити контроль за своєчасним перерахуванням комерційними банківськими установами на

платіжні картки заробітної плати та інших належних коштів працівникам підприємств, установ, організацій за зарплатними проектами.

VII. Комісії з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат:

1. Забезпечити регулярне проведення засідань, на яких за участю керівників центральних та місцевих органів виконавчої влади заслуховувати керівників підприємств, що є найбільшими боржниками з виплати заробітної плати.

2. Постійно надавати інформацію про проведені засідання та прийняті рішення Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення.

VIII. Національній службі посередництва і примирення за участі Сторін соціального діалогу провести широку роз'яснювальну роботу з метою підвищення рівня обізнаності сторін соціального діалогу щодо переваг застосування законодавства про колективні трудові спори (конфлікти) у разі порушення термінів виплати поточної заробітної плати та виникнення заборгованості з оплати праці.

IX. Кабінету Міністрів України інформувати Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення про стан виконання даних рекомендацій до 1 вересня 2015 року.